Commissie voor de milieueffectrapportage

Natuurontwikkeling Moerputten – Vlijmens Ven

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

6 maart 2013 / rapportnummer 2587-55

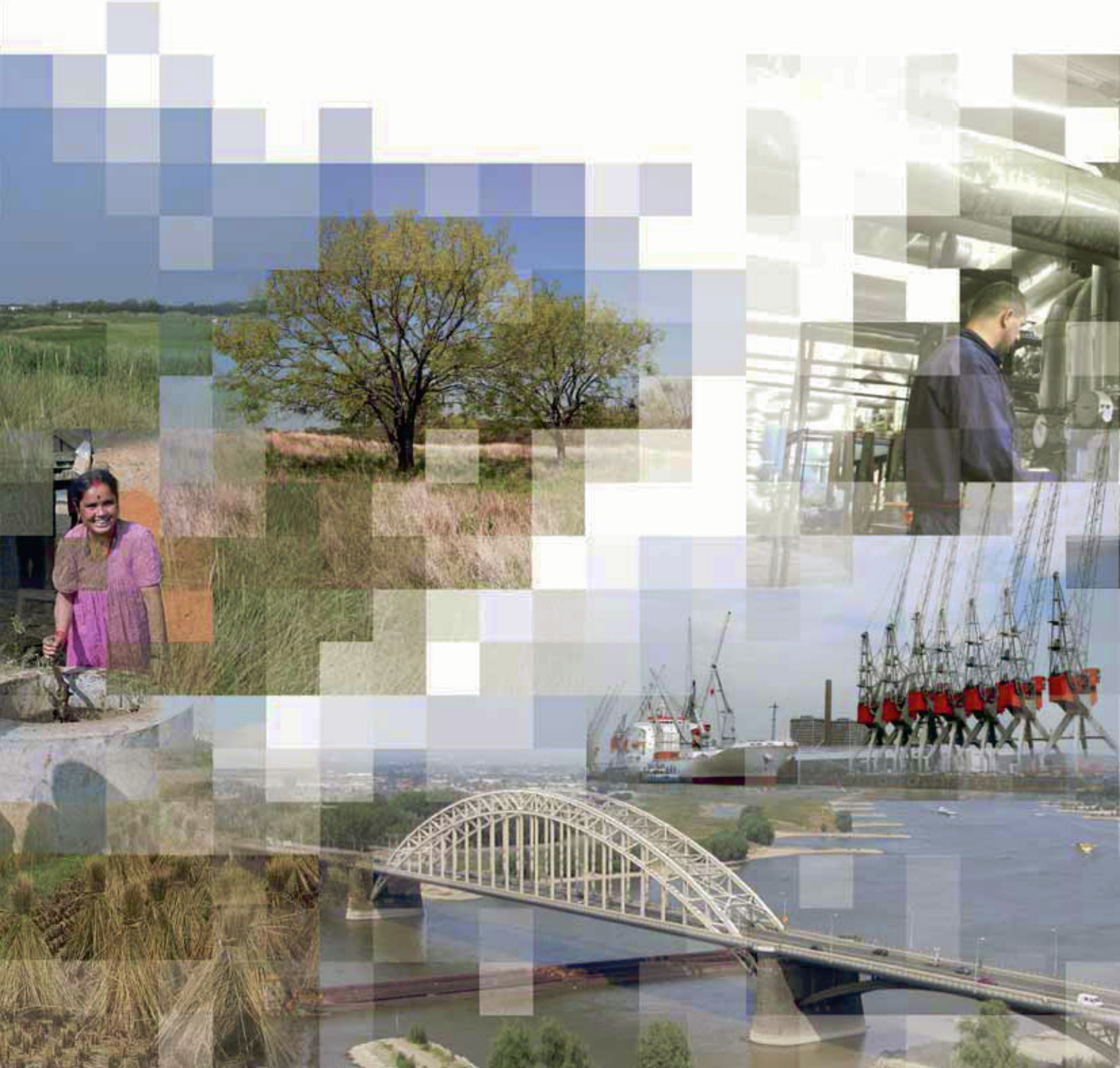

1. Oordeel over het MER

Het Waterschap Aa en Maas wil de natuur in het gebied Moerputten-Vlijmens Ven ontwikkelen. Hiervoor wordt het waterbeheer aangepast en zal ontgronding plaatsvinden. Voor de besluiten over het projectplan in het kader van de Waterwet en de ontgrondingsvergunning is een milieueffectrapport (m.e.r.) opgesteld. Het Waterschap Aa en Maas is het bevoegd gezag voor het vaststellen van een projectplan voor de Waterwet. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn het bevoegd gezag voor het nemen van een besluit in het kader van de Ontgrondingenwet. De Provincie Noord-Brabant treedt op als coördinerend bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure.

De Commissie[1] is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is.

Het MER geeft een goed beeld van de na te streven natuurdoelen en hoe de natuurontwikkeling past binnen de Inrichtingsvisie GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime)[2] voor Moerputten - Vlijmens Ven. De effecten van de onderzochte alternatieven/varianten zijn helder beschreven.

De robuustheid van de te ontwikkelen natuur en de positieve effecten van de natuurontwikkeling op de landschappelijke kwaliteit en structuur kan voor de omgeving en andere belanghebbenden nog meer expliciet gemaakt worden. De Commissie doet hiervoor enkele aanbevelingen.

---

[1] Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

[2] Inrichtingsvisie GGOR natte natuurparel Moerputten en Vlijmens Ven, 2009.

2. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

2.1 Robuustheid van de te ontwikkelen natuur

De te realiseren natuur bestaat onder andere uit de habitattypen blauwgrasland en glanshaverhooilanden. De nieuwe inrichting (herstel bodem- en watercondities) levert een schoon gebied op met veel kwel dat een zeer geschikte abiotische uitgangspositie biedt voor de voorgenomen mix van glanshaverhooiland en blauwgrasland. Echter, blauwgrasland is met een kritische depositiewaarde van 1.071 Mol N/ha/jaar zeer gevoelig voor stikstofdepositie. De achtergronddepositie is in de huidige situatie minimaal een factor twee hoger dan deze kritische depositiewaarde.[3] Glanshaverhooiland is weliswaar minder kritisch, maar zal ook een overbelasting ondervinden.
Het is onduidelijk in hoeverre de toekomstige ontwikkelingen in de achtergronddepositie van stikstof[4] en de aard en omvang van daaraan gekoppelde beheersmaatregelen zijn meegenomen bij de keuze van de toekomstige habitats. Door het ontbreken van deze beschouwing in het MER is de robuustheid van de gekozen natuurdoelen bij de gegeven stikstofdepositie niet goed te beoordelen. De Commissie verwacht dat het een voortdurende beheerinspanning zal vragen om hoogwaardige habitats te ontwikkelen bij een dergelijke overbelasting. In het MER wordt onder 'adaptieve strategie' verwoord dat in de toekomst doelen kunnen veranderen en afgestemd kunnen worden op de feitelijke ontwikkelingen in het gebied.

De Commissie adviseert om bij de toepassing van de in het MER beschreven adaptieve strategie ook rekening te houden met onzekerheden over de bovengenoemde overbelaste situatie voor blauwgrasland en glanshaverhooiland en hieraan gekoppelde afwegingen tussen extra beheermaatregelen en maximaal te behalen oppervlakten blauwgrasland en glanshaverhooiland expliciet te maken.

2.2 Kwaliteitsverbetering van het landschap

In het MER is aangegeven dat de varianten leiden tot een versterking van de landschappelijke karakteristiek. De relatieve eenvormigheid van akkerbouwland en graslanden maakt door de natuurontwikkeling plaats voor een mozaïek aan vegetatietypen. Het onderscheid tussen het gebruik van de percelen verdwijnt, omdat akkerbouwland plaats maakt voor grasland. Er komen zachte overgangen tussen nog resterende percelen in de vorm van een mozaïek aan vegetatietypen. De natuurontwikkeling leidt daarmee tot een meer robuuste landschappelijke structuur.

---

[3] In de tool AERIUS (Ministerie van Economische Zaken) waarin op kaart de achtergronddepositie in Natura 2000-gebieden kan worden opgezocht, varieerde de depositie in 2012 ter plaatse van 1800 tot 2500 mol N/ha/jr.

[4] In de tool AERIUS varieert de depositie in 2030 ter plaatse van 1500 tot 2100 mol N/ha/jr.

De Commissie is het eens met de conclusie dat het voornemen tot een kwaliteitsverbetering van het landschap leidt. De aard en omvang van deze kwaliteitsverbetering is nog inzichtelijker te maken door die te verbeelden vanuit voor de mens relevante gezichtspunten.

De Commissie adviseert de positieve effecten van de natuurontwikkeling op de landschappelijke karakteristiek en structuur beeldend te presenteren bij de ter inzage legging van de besluiten over de ontgrondingsvergunning en het projectplan voor de Waterwet.

2.3 Samenvatting

In de samenvatting ontbreekt de afweging tussen uitmijnen versus afgraven die in het MER wel is gedaan. Daarnaast ontbreekt in de samenvatting een samenvattende effectentabel waarin de afwegingen in één tabel duidelijk gemaakt worden.

De Commissie adviseert deze informatie alsnog aan de samenvatting toe te voegen en bij het ter inzage gaan van de besluiten over de ontgrondingsvergunning en het projectplan voor de Waterwet te presenteren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Waterschap Aa en Maas

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant: besluit in het kader van de Ontgrondingenwet. Waterschap Aa en Maas: projectplan voor de Waterwet.

Besluit: het vaststellen van een projectplan voor de Waterwet en het besluit in het kader van de Ontgrondingenwet

Categorie Besluit m.e.r.: D16.1
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: het aanpassen van het waterbeheer en ontgronding voor de natuurontwikkeling van Moerputten en Vlijmens Ven

Procedurele gegevens:
aankondiging start procedure: 19 maart 2012
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 19 maart t/m 1 mei 2012
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 9 maart 2012
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 11 juni 2012
inhoudseisen vastgesteld: 24 september 2012
kennisgeving MER: 10 januari 2013
ter inzage legging MER: 10 januari t/m 21 februari 2013
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 4 januari 2013
toetsingsadvies uitgebracht: 6 maart 2013

Samenstelling van de werkgroep:
Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
Ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)
Drs. S.R.J. Jansen
Ir. J. van der Vlist (voorzitter)
Ir. R.F. de Vries
Drs. H.A.T.M. van Wezel

Werkwijze Commissie bij toetsing:
Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het

MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.
Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie *www.commissiemer.nl* op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:
De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Natuurontwikkeling Vlijmens Ven en Honderd Morgen, Royal Haskoning, 4 december 2012;
- Samenvatting MER Natuurontwikkeling Vlijmens Ven en Honderd Morgen, Royal Haskoning, 4 december 2012;
- Passende beoordeling voor de ontgronding van het Vlijmens Ven en Honderd Morgen, Royal Haskoning, 4 december 2012;
- Ontwerp-projectplan Moerputten-Vlijmens Ven, Aanvulling projectplan HOWABO, Waterschap Aa en Maas, 18 december 2012.

De Commissie heeft kennis genomen van 4 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 21 februari 2013 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Natuurontwikkeling Moerputten – Vlijmens Ven

ISBN: 978-90-421-3681-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl